

4.Третяк А.М., Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2015 році. розділ 6. Земельні ресурси і ґрунти / А.М. Третяк. – К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, ФОП Грінь Д.С. – 2017. – 308 с.

СОЛОМОН Андрій студент другого курсу
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник кандидат сільськогосподарських наук, доцент

ПЕТРИЩЕ Ольга

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ЕВОЛЮЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Управління земельними ресурсами має початок з давніх-давен, тому виникнення й розвиток наукової думки про процеси управління земельними ресурсами мають також багатовікову історію, однак ця наука є відносно “молодою” галуззю й її розвиток необхідно розглядати в загальному контексті соціального та економічного управління. Розвиток теорії управління земельними ресурсами нерозривно пов’язаний з розвитком теорії управління загалом.

Управління в тій чи іншій формі існувало завжди там, де люди працювали групами і, як правило, у трьох сферах людського суспільства:

1) *соціальній* – необхідність встановлення і підтримки порядку (в групах) у соціальних співтовариствах;

2) *економічній* – необхідність організації виробництва і перерозподілу ресурсів;

оборонній – захист від ворогів. [1,с.34]

Навіть у найдревніших суспільствах були необхідні особистості, які б координували і спрямовували діяльність груп (збір їжі, будівництво житла іт.

п.). Наприклад, єгипетські піраміди – це пам’ятник управлінського мистецтва того часу, оскільки будівництво таких унікальних споруд вимагало чіткості в плануванні, організації роботи великої кількості людей, контролю за їхньою діяльністю.

Розглядаючи розвиток теорії і практики управління, можна виділити декілька історичних періодів.

Найбільш тривалим був перший період розвитку управління – починаючи з IX–VII тисячоліття до н. е. приблизно до XVIII ст. Перш ніж виділитися в самостійну галузь знань, людство тисячоліттями по частинках накопичувало досвід управління. Перші найпростіші форми упорядкування та організації спільної праці існували на стадії первіснообщинного ладу. В цей час управління здійснювалось спільно, усіма членами роду, племені або громади. Старійшини і вожді родів і племен уособлювали собою початок управління усіх видів діяльності того періоду. [2,с.123]

Приблизно в IX–VII тисячолітті до н.е. у ряді місцевостей Близького Сходу відбувався перехід від господарювання, що привласнює (полювання, збір плодів і т. п.), до принципово нової форми одержання продуктів – їхнього виробництва (виробнича економіка). Це стало початком у зародженні управління, віхою в нагромадженні людством визначених знань у цій галузі.

У Стародавньому Єгипті був нагромаджений багатий досвід управління державним господарством. У цей період (3000–2800 рр. до н. е.) сформувався, властивий для того часу, державний управлінський апарат і його обслуговуючий прошарок (чиновники-переписувачі та ін.).

Велика заслуга в розвитку теорії державного управління в період, який названий індустріальним (1776–1890), належить А. Сміту. Саме він є не лише представником класичної політичної економії, а й фахівцем у галузі управління, оскільки проаналізував різні форми поділу праці і визначив обов’язки правителя і держави.

Великий вплив на формування багатьох наукових напрямів та шкіл управління має вчення Р. Оуена. Його ідеї гуманізації управління

виробництвом, а також визнання необхідності навчання, поліпшення умов праці та побуту робітників актуальні й сьогодні.

Перший переворот у теорії та практиці управління пов'язаний зі створенням і використанням обчислювальної техніки. У 1833 р. англійський математик Ч. Беббідж розробив проект “аналітичної машини” – прообраз сучасної цифрової обчислювальної техніки, за допомогою якої вже тоді управлінські рішення приймалися більш оперативно та обґрунтовано.

Наука про управління перебуває в постійному розвитку. Формуються нові напрями, школи, удосконалюється науковий апарат, з рештою, змінюються самі дослідники та їхні погляди. [3,с.25]

Головна ідея системної теорії полягає в тому, що жодна дія не починається в ізоляції від інших. Кожне рішення впливає на всю систему. Системний підхід в управлінні дає можливість уникнути ситуацій, коли рішення в одній сфері перетворюється в проблему для іншої.

З погляду економіки організації (установи, підприємства) найбільш істотні в науково-методичному плані результати були отримані в рамках ситуаційного підходу: форми, методи, системи управління повинні істотно варіюватися залежно від сформованої ситуації, тобто центральне місце повинна займати ситуація. Це конкретний набір обставин, які надто впливають на організацію (установу, підприємство) в певний конкретний час. Іншими словами, суть рекомендацій з теорії системного підходу складається з вимог розв'язувати поточну, конкретну організаційно-управлінську проблему залежно від цілей організації (установи, підприємства) і сформованих конкретних умов, у яких повинна бути досягнута мета.

На кожному рівні управління не лише визначаються соціальні пріоритети, але й розробляються механізми їхньої реалізації (економічні, інформаційні, організаційні, адміністративні та нормативно-правові). Соціальна сфера управління стає відносно самостійною, структурованою і масовою з погляду як об'єкта впливу, так і його суб'єкта, з'являється особливий тип керівника – ринковий. Кожний найнятий за контрактом муніципальний

менеджер несе відповідальність за управлінську діяльність та її результатами. Тобто він є підприємцем у сфері управління, що успішно конкурує з державним управлінням, створює необхідні суспільні противаги, без яких чиновницький апарат на всіх рівнях управління бюрократизується, вироджується і деградує. Як показав світовий досвід, це головний механізм формування відповідальної і професійної команди не лише менеджерів, а й державних органів управління.

У цілому історія світового соціального управління налічує кілька управлінських революцій, які характеризують поворотні моменти в теорії і практиці управління.

Перша управлінська революція привела до виникнення влади жерців і зародженню писемності внаслідок ділового спілкування.

Друга революція, пов'язана з ім'ям вавилонського царя Хаммурапи, дала зразки суцільно світського аристократичного стилю управління.

Основним підсумком третьої революції в управлінні, що належить за часом до царювання Навуходоносора II, стало поєднання державних планових методів регулювання з виробничою діяльністю.

Четверта революція збіглася із зародженням капіталізму і початком індустріального прогресу європейської цивілізації. Індустріальна революція довела, що чисто управлінські функції не менш важливі, ніж фінансові чи технічні. [4,с 98]

П'ята управлінська революція знаменувала прихід нової соціальної сили – професійних менеджерів, класу управлінців, який став панівним у сфері управління матеріальним і духовним виробництвом.

Іншими словами, названі управлінські революції відповідають основним історичним віхам зміни культур і соціальних станів: влада жерців поступово витісняється пануванням військової і цивільної аристократії, на зміну якій прийшли заповзятливі буржуа, а останніх на історичній арені змінили наймані робітники, чи “пролетарі управління”, після чого соціально-управлінський цикл почався знову, але на якісно іншому рівні.

Список використаних джерел

1. Новаковський Л. Я., Третьак А. М., Добряк Д. С. Земельна реформа і

землеустрій в Україні. ІЗУ УААН . – К., 2011. – 138 с.

2. *Третяк А. М.* Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. – К.: Преса України. 2018. – 145 с.

3. *Земельний кодекс України.* Землевпорядкування. № 4. 2012. – С. 44–107.

ФЮТ Михайло, студент другого СТН курсу
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник кандидат економічних наук

ЛОБУНЬКО Юлія

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ЗАСТОСУВАННЯ ГІС-ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

Найсучаснішим видом інформаційних систем, які використовуються у кадастрі та землеустрої є географічні інформаційні системи (ГІС).

Світові лідери з розробки ГІС-технологій такі фірми як ESRI, Autodesk, MapInfo, Bentley на протязі багатьох років вели дискусії і мали принципово різні підходи до вирішенні широкого спектра завдань що ставилися перед геоінформаційними системами. Програмні продукти цих фірми реалізовувались на різноманітних платформах (UNIX, Windows, DOS), намагаючись розробити більш ефективну концепцію при вирішенні будь-яких завдань, що стосуються просторової інформації. Що дозволило на теперішній час отримати потужні ГІС, з широкими можливостями при маніпулюванні великими обсягами даних.

Ці потужні системи, створені як для робочих станцій так і мережевого використання з підтримкою різноманітних додатків. Вони містять блоки цифрування картографічного матеріалу в різних режимах, працюють з великою кількістю зовнішніх пристроїв, мають багатовіконний інтер-фейс, припускають